

Datganiad Ysgrifenedig gan Lywodraeth Cymru ar adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau ar Gynllun y Bathodyn Glas yng Nghymru: Cymhwystra a Gweithredu

Mae'r Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau wedi cynnal ymchwiliad i gynllun y Bathodyn Glas yng Nghymru ar sail y cylch gorchwyl a ganlyn:

1. Effaith ehangu'r meini prawf cymhwystra am Fathodyn Glas yng Nghymru, ac a oes angen ehangu'r meini prawf ymhellach;
2. Y gwaith ymarferol o weithredu cynllun y Bathodyn Glas ar hyd a lled Cymru, yn ogystal â chysondeb y gwaith hwnnw, gan gynnwys asesiadau, ffioedd a gorfodi; ac
3. Y gefnogaeth a'r wybodaeth sydd ar gael i bobl sy'n gwneud cais am Fathodyn Glas yng Nghymru.

Yr oedd ein hymatebion i argymhellion 2, 8 ac 16 yn wreiddiol fel a ganlyn:-

Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ddiweddarau ei chanllawiau i awdurdodau lleol er mwyn sicrhau bod y trefniant presennol o gyflymu ceisiadau gan y rhai sydd â diagnosis terfynol yn dod yn orfodol.

Ymateb: Gwrthod

Mae'r arweiniad diweddaraf o ran y meini prawf cymhwystra yn ôl disgrisiwn eisoes yn ymdrin â phobl sy'n achos arbennig h.y. pobl sydd â nam ar eu symudedd sydd â salwch angheuol. Gall tystiolaeth ffurflen DS1500 wreiddiol, llythyr esboniadol gan nyrs McMillan neu arbenigwr iechyd perthnasol, ymhlith eraill, gefnogi cais yr ymgeiswyr hyn. Gall cleifion neu eu cynrychiolwyr ofyn i'w meddyg teulu am ffurflen DS1500. Mae'r ffurflen yn esbonio rhai ffeithiau meddygol sy'n berthnasol i bobl sydd â chanser neu gyflwr arall cynyddol sy'n cyfyngu ar eu bywyd. O gyflwyno'r ffurflen, nid oes angen asesiad arall a gellir rhoi'r Bathodyn Glas.

Rydyn ni felly'n gwrthod yr argymhelliad hwn. Fodd bynnag, fel rhan o'r adolygiad o'r modd y mae'r meini prawf cymhwystra yn ymdrin â'r mater hwn ac wrth adolygu'r canllawiau, byddwn yn ystyried a yw hyd y diagnosis o farwolaeth cyn pen chwe mis yn briodol. (Gweler argymhelliad 3)

Goblygiadau Ariannol:

Daw cost adolygiad o dan argymhelliad 1 uchod. Mae'r cyllidebau presennol yn ddigon i dalu am y costau gweinyddol.

Argymhelliad 8. Rydym yn cefnogi argymhelliad 8 a wnaed gan Bwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau yn ei adroddiad ar ddatblygu trafndiaeth Cymru yn y dyfodol, y dylai Llywodraeth Cymru fynd ati ar fyrder i ymgysylltu â rhanddeiliaid i ddatblygu'r Papur Gwyn nesaf ar y ddeddfwriaeth sy'n ofynnol i sefydlu Cyd-awdurdodau Trafnidiaeth. Dylai Llywodraeth Cymru nodi sut y mae'n rhagweld rôl i'r rhai sydd â phrofiad personol o system y bathodyn glas wrth sefydlu Cyd-awdurdodau Trafnidiaeth, yn enwedig gan ei bod yn ymddangos eu bod ar hyn o bryd yn canolbwyntio ar drafnidiaeth gyhoeddus.

Ymateb: Gwrthod

Mae'r cynigion yn y Papur Gwyn ar Wella Trafnidiaeth Gyhoeddus yn ymwneud â bysiau, tacsis a cherbydau hurio preifat . Mae'n cynnwys cynigion cychwynnol hefyd sy'n ymdrin â threfniadau gweithio rhanbarthol ar gyfer rheoli a darparu gwasanaethau bysiau.

Mae Llywodraeth Cymru'n gweithio'n glos â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i ddatblygu manylion y trefniadau gweithio rhanbarthol ac er mai rheoli a darparu gwasanaethau bysiau fydd yn cael y prif sylw, bydd Llywodraeth Cymru yn barod i drafod meysydd gweithgarwch eraill y gallai awdurdodau lleol fod eisiau eu gweinyddu ar lefel rhanbarth.

Goblygiadau Ariannol: Amherthnasol

Argymhelliad 16. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda Llywodraeth y DU i archwilio opsiynau ar gyfer ehangu'r ystod o gosbau a roddir i'r rhai sydd wedi'u cael yn euog o gamddefnyddio'r system bathodyn glas, hyd at a chan gynnwys y posibilrwydd o roi pwyntiau cosb.

Ymateb: Gwrthod

Mae'n bwysig nodi bod yna nifer o droseddau sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio bathodyn glas, ac nid yw pob un ohonynt yn droseddau traffig. Hefyd, mae'r cosbau am y troseddau traffig perthnasol eisoes yn drwm.

Nid yw'r Cynulliad Cenedlaethol yn cael deddfu ar droseddau traffig ffyrdd, gan gynnwys y systemau pwyntiau cosb. Ond mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i gydweithio â Llywodraeth y DU ar arolwg sydd ar fin cael ei gynnal i ystyried sut i wella mesurau gorfodi a thaclo camddefnyddio bathodynau.

Goblygiadau Ariannol: Amherthnasol

Ers y cyflwyniad i Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau bu datblygiadau sy'n cyfiawnhau diwygiadau i Argymhellion 2, 8 ac 16 fel y nodir isod:-

Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ddiweddarau ei chanllawiau i awdurdodau lleol er mwyn sicrhau bod y trefniant presennol o gyflymu ceisiadau gan y rhai sydd â diagnosis terfynol yn dod yn orfodol.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Nid yw'r canllawiau sydd wedi'u cyhoeddi i gyd-fynd â chynllun y Bathodyn Glas yn rhai statudol. Felly ni fydd yn bosibl gwneud y trefniadau ar gyfer cyflymu ceisiadau gan y rheini sydd wedi cael diagnosis terfynol yn orfodol. Ond mae pawb yn deall ei bod yn bwysig sicrhau bod y rheini sydd â salwch angheuol ac sy'n gymwys am fathodyn glas yn cael bathodyn yn gyflym.

Mae'r canllawiau diweddaraf o ran y meini prawf cymhwystra yn ôl disgrisiwn eisoes yn ymdrin â phobl sydd â salwch angheuol ac sydd â nam ar eu symudedd fel achos arbennig. Gall tystiolaeth ffurflen DS1500 wreiddiol, llythyr esboniadol gan nyrs McMillan neu arbenigwr iechyd perthnasol, ymhlith eraill, gefnogi cais yr ymgeiswyr hyn. (Gall cleifion neu eu cynrychiolwyr ofyn i'w meddyg teulu am ffurflen DS1500. Mae'r ffurflen yn esbonio rhai ffeithiau meddygol sy'n berthnasol i bobl sydd â chanser neu gyflwr arall cynyddol sy'n cyfyngu ar eu bywyd). O gyflwyno'r ffurflen, nid oes angen asesiad arall a gellir rhoi'r Bathodyn Glas.

Fel rhan o'r adolygiad o feini prawf cymhwystra a'r adolygiad o ddogfennau'r canllaw, rhoddir ystyriaeth a yw 6 mis o ddiagnosis angheuol yn briodol. (Gweler argymhelliad 3). Caiff gwaith ei wneud hefyd i sicrhau bod y gwasanaeth yn gweithio er lles yr ymgeiswyr hyn.

Goblygiadau Ariannol:

Daw cost adolygiad o dan argymhelliad 1 uchod. Mae'r cyllidebau presennol yn ddigon i dalu am y costau gweinyddol.

Argymhelliad 8. Rydym yn cefnogi argymhelliad 8 a wnaed gan Bwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau yn ei adroddiad ar ddatblygu trafndiaeth Cymru yn y dyfodol, y dylai Llywodraeth Cymru fynd ati ar fyrder i ymgysylltu â rhanddeiliaid i ddatblygu'r Papur Gwyn nesaf ar y ddeddfwriaeth sy'n ofynnol i sefydlu Cyd-awdurdodau Trafndiaeth. Dylai Llywodraeth Cymru nodi sut y mae'n rhagweld rôl i'r rhai sydd â phrofiad personol o system y bathodyn glas wrth sefydlu Cyd-awdurdodau Trafndiaeth, yn enwedig gan ei bod yn ymddangos eu bod ar hyn o bryd yn canolbwyntio ar drafnidiaeth gyhoeddus.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae'r cynigion yn y Papur Gwyn ar Wella Trafndiaeth Gyhoeddus yn ymwneud â bysiau, tacsis a cherbydau hurio preifat. Mae'n cynnwys cynigion cychwynnol hefyd sy'n ymdrin â threfniadau gweithio rhanbarthol ar gyfer rheoli a darparu gwasanaethau bysiau.

Mae Llywodraeth Cymru'n gweithio'n glos â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a rhanddeiliaid eraill i ddatblygu manylion y trefniadau gweithio rhanbarthol ac er mai rheoli a darparu gwasanaethau bysiau fydd yn cael y prif sylw, bydd Llywodraeth Cymru yn barod i drafod meysydd gweithgarwch eraill y gallai awdurdodau lleol fod eisiau eu gweinyddu ar lefel rhanbarth.

Bach yw dylanwad Llywodraeth Cymru ar y strwythur llywodraethu a fabwysiedir gan awdurdodau ond bydd yn dibynnu ar y cyrff rhanbarthol newydd i greu trefniant ar gyfer cydweithio'n glos â defnyddwyr ein gwasanaethau trafndiaeth sy'n cynnwys deiliaid Bathodynau Glas.

Goblygiadau Ariannol: Amherthnasol

Argymhelliad 16. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda Llywodraeth y DU i archwilio opsiynau ar gyfer ehangu'r ystod o gosbau a roddir i'r rhai sydd wedi'u cael yn euog o gamddefnyddio'r system bathodyn glas, hyd at a chan gynnwys y posibilrwydd o roi pwyntiau cosb.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae'n bwysig nodi bod yna nifer o droseddau sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio bathodyn glas, ac nid yw pob un ohonynt yn droseddau traffig. Hefyd, mae'r cosbau am y troseddau traffig perthnasol eisoes yn drwm.

Nid yw'r Cynulliad Cenedlaethol yn cael deddfu ar droseddau traffig ffyrdd, gan gynnwys y systemau pwyntiau cosb. Ond mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i gydweithio â Llywodraeth y DU trwy Fforwm y 4 Gwlad ar arolwg sydd ar fin cael ei gynnal i ystyried sut i wella mesurau gorfodi a thaclo camddefnyddio bathodynau. Cafwyd cyfle yng nghyfarfod diweddar o'r Fforwm 4 Gwlad i gael trafodaeth

gychwynnol ar hyn gan gynnwys ffyrdd o gofnodi rhybuddion o gamddefnyddio sy'n gysylltiedig â System Ddigidol Genedlaethol y Bathodyn Glas. Bydd y pedair gwlad yn ymchwilio i ffyrdd o wella mesurau gorfodi.

Goblygiadau Ariannol: Amherthnasol